



## IZVEŠTAJ SA SASTANKA – OTVORENA VRATA SA INSPEKCIJAMA

Održanog 28.03.2019 godine u prostorijama Privredne Komore Beograda, a u organizaciji USAIDa i PKS.

Prvi deo sastanka sastojao se od uvodnih izlaganja organizatora.

U drugom delu Inspekcije su odgovarale na pitanja postavljena i poslata uz formular za prijavu.

Treći deo sastanka je osmišljen kao razgovor sa Inspektorima 1 na 1.

Nažalost na sastanku nije učesvovala turistička inspekcija.

Što se tiče poreske inspekcije mogu samo pohvaliti njihovu spremnost da odgovore na naša postavljena pitanja. Kao i da nam dostaveve mišljenja ministarstva u vezi sa istim pitanjima.

Dostavljam Vam mišljenja ministarstva u kojima su sadržani svi odgovori na sledeća pitanja

### PITANJA ZA PORESKU INSPEKCIJU:

1. Da li postoji zvanični dokument u kojem ministarstvo finansija pojašnjava da se turističkim agencijama promet računa prema zbiru zarada od prodatih aranžmana a ne ukupan promet - zbir svih prodatih aranžmana? Pitanje je iz razloga što se na dokumentima koje koristi većina knjigovođa a koje izdaje Paragraf (Turističke agencije u sistemu PDV - Poreski tretman usluga koje pružaju turističke agencije u sistemu PDV i evidentiranje prometa tih usluga preko fiskalne kase) tumači da je "U ukupan promet turističke agencije uračunava se ukupan iznos naknade za izvršenu jedinstvenu turističku uslugu, a ne razlika koja predstavlja osnovicu za obračunavanje PDV." a u Poreskoj upravi se dobija informacija da agencije mogu biti van PDV-a ako im ukupan zbir zarada na aranžmanima ne prelazi 8 miliona dinara. Zbog ovakvog tumačenja Paragrafa, mnoge agencije (većina iz unutrašnjosti Srbije) je prešla u PDV čim im je ukupan promet prešao 8 miliona, dok u Beogradu i nešto manje agencija u ostatku Srbije, iako po pravilu prave mnogo veće promete nisu u sistemu PDV-a i plaćaju mnogo manje poreze. Može li se dobiti zvanično tumačenje kako bi sve agencije imale ravnopravan tretman na tržištu i pred poreskim organima?

2. Prema tumačenju ministarstva finansija agencija koja pruža usluge posredovanja poreskom obvezniku koji ima sedište, odnosno prebivalište i boravište u inostranstvu PDV se ne plaća (Paragraf, strana 11). Da li se ovo odnosi ili se može odnositi na sve usluge koje receptivne agencije pružaju inostranim turoperatorima? ("na sve" - misli se i na pojedinačne usluge ali i na paket aranžmane koje receptivna agencija organizuje po nalogu inostranog turoperatora)

Definicija: "Sve jedinstvene turističke usluge koje pružaju turističke agencije sa sedištem na teritoriji Republike Srbije, smatraju se pruženim u R. Srbiji i oporezuju se PDV u skladu sa članom 35. Zakona, bez obzira da li se pružaju domaćim ili stranim licima i da li se aranžman realizuje u zemlji ili u inostranstvu".

- Pretpostavljamo da se ovo odnosi samo na fizička lica?

Pojašnjenje: obzirom na značaj i ulogu razvoja domaćeg turizma na ukupan budžet i na podršku koju su uvideli i Predsednik i Vlada Srbije koji su odvojili čak značajna sredstva za podsticaj receptivnih turističkih



agencija za organizovano dovođenje stranih turista, bilo bi više nego korisno kada bi se ovaj propis ovako tumačio jer bi to moglo biti i značajnije i podsticajnije nego subvencije. Podsećamo da su gotovo svi izvoznici oslobođeni plaćanja PDV-a i da imaju različite benefite zato što doprinose punjenju budžeta. Receptivne turističke agencije takođe ostvaruju devizni priliv i bilo bi logično da su zbog toga oslobođene plaćanja PDV-a na zaradu koju tim putem ostvare.

3. Da li postoji obaveza izdavanja fiskalnog računa za uplate koje legnu preko žiro računa? Naime u Zakonu o fiskalnim kasama stoji da se fiskalni isečak daje i za bezgotovinska plaćanja ali se svuda izgleda misli da je to odnosi na plaćanje preko kartica i stoga postoje različita tumačenja inspektora. Po nama bilo bi logično da ako je promet već već preko žiro računa (bez obzira da li plaća fizičko ili pravno lice), to znači da je u legalnim tokovima i da ne bi trebalo da se to evidentira i fiskalnim isečkom jer to samo bespotrebno stvara dodatne administrativne poslove ljudima u agenciji. Ali isto tako smatramo da bi se za svaku AVANSNU UPLATU primljenu za bilo koju turističku uslugu kao i bilo koja druga uplata u gotovini ili čekom u agenciji tj. prodajnom mestu, bilo neophodno kucanje fiskalnog isečka! Tu mislimo da ne bi trebalo biti izuzetaka ni za avio karte ili bilo koje druge usluge prevoza ili posredovanja kod usluga prevoza ili posredovanja u prodaji osiguranja i sl. Na taj način bi se mnogo bolje kontrolisali novčani tokovi a i putnicima bi bilo mnogo jasnije da li agencija preko koje putuju evidentira ili ne evidentira uplatu preko fiskalne kase. Sigurni smo i da bi budžet bio puniji. Sa druge strane, ako bi se agencije osobodile izdavanja fiskalnog računa za sve uplate koje im ležu preko žiro računa, bilo bi to značajno olakšanje za njihovu administraciju.

Kada se izdaje fiskalni racun?

Da li se izdaje za svaku uplatu pojedinačno ili zbirno za sve uplate po ugovoru o putovanju?

Da li se izdaje pre pocetka puta ili se pak izdaje nakon izvršene usluge ?

Da li se izdaje fiskalni racun za svaki promet, ne samo fizičkim licima nego i pravnim posrednicima u prodaji aranžmana - subagentima?

Da li se za svaku fakturu treba izdati fiskalni racun?

Da li se izdaje fiskal za uplate iz inostranstva na devizni račun agencije?

#### PITANJE ZA INSPEKCIJU RADA

Da li se za angazovanje turističkog vodica može potpisati ugovor o delu ili mora neka druga vrsta ugovora i koja?

**Odgovor: Ako Turistička agencija zaključuje ugovor sa turističkim vodičem, To može da bude samo ugovor o radu na određeno ili ne određeno vreme. Ugovor o delu sa turističkim vodičem može da zaključi samo drugo pravno lice čija osnovna delatnost nije turizam.**



## PITANJE ZA TRŽIŠNU INSPEKCIJU

Broj privrednih subjekata koji se bavi obrazovnim turizmom u ovom momentu i premašuje broj tur. agencija koje jedine legalno rade tu delatnost. Prema starom (još uvek važećem) a i novom Zakonu o turizmu, za obavljanje te delatnosti neophodna je licenca organizatora putovanja.

Član 52, stav 2. zakona o turizmu

Turistička agencija obavlja poslove:

2) organizovanja, realizovanja i prodaje putovanja učenika i studenata u inostranstvo radi učenja stranog jezika ili stručnog osavršavanja sa mogućnošću obavljanja privremenih i povremenih poslova;

S obzirom da je veliki broj privrednih subjekata koji se bave ovom delatnošću a nisu registrovani kao turističke agencije smatramo da ugrožavaju branšu i prava samih putnika svojim poslovanjem. Radi se o preduzećima koji su registrovani kao konsalting firme, ostalo obrazovanje, udruženja građana, strane firme, škole jezika a bave se pružanjem usluga koje po aktuelnom zakonu o turizmu spadaju pod obrazovni turizam.

Osim što su nelojalna konkurencija, njihove obaveze prema državi su svedene na minimum. Nisu u sistemu pdv-a, plaćaju minimalne poreze, svoj profit drže u inostranstvu. Nemaју obaveze prema putnicima u smislu osiguranja putovanja te ugrožavaju prava i bezbednost putnika.

Šifre delatnosti u dopisu navedenih privrednih subjekata su:

8559 - Остало образовање

7990 - Остале услуге резервације и делатности повезане с њима

9499 - Делатност осталих организација на бази учлањења

Rade isto što i uredno registrovane agencije samo nemaju licencu, garanciju putovanja niti novu obavezu polaganja depozita.

Kako se legalno bave ovim poslom godinama kada ne posluju u skladu sa zakonom?

**Kod ovog pitanja Tržišna inspektorka se smatra ne nadležnom, uputila nas je na Turističku inspekciju, obzirom da je samo turistička inspekcija nadležna za proveravanje da li neko ima licencu ili ne i da li posluje u skladu sa zakonom o turizmu. Obzirom da 03.04 imamo zakazan sastanak u Turističkoj inspekciji. Isto pitanje ćemo ponoviti tamo.**

U Beogradu, 29.03.2019 god.		Dragan Kačar Zamenik Predesdina UO
--------------------------------	--	---------------------------------------